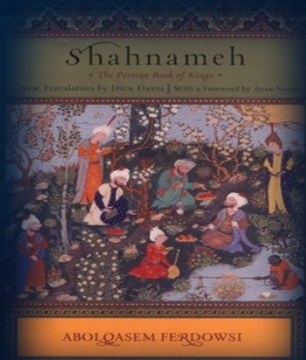
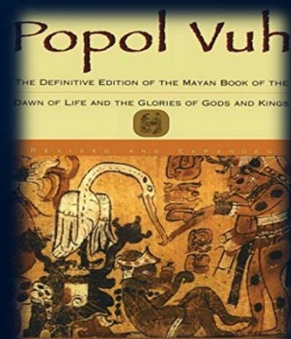
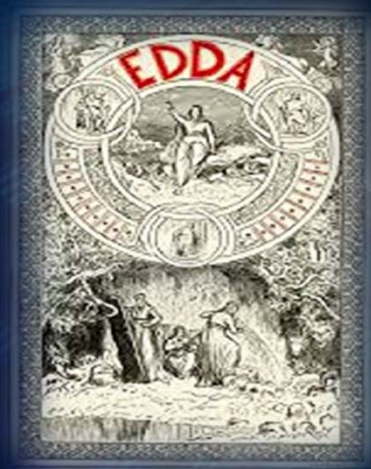
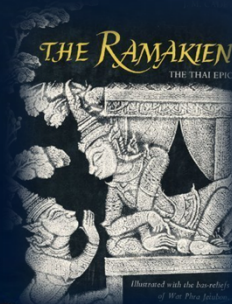

MARTIN FIERRÓ

JOSE HERMANDEZ

Pamięć świata epopeje

Ałpamysz

Kraj: Uzbekistan

Kontynent: Azja

Uzbecka wierszowana epopeja narodowa, tzw. doston. Powstała w wiekach od XIV do XVII, prawdopodobnie w początkach XVI stulecia. Fabułę utworu stanowi walka tytułowego bohatera o odzyskanie narzeczonej, przebywającej na obczyźnie. Tłem wydarzeń są walki koczowniczych plemion i rodów z obcymi najeźdźcami.

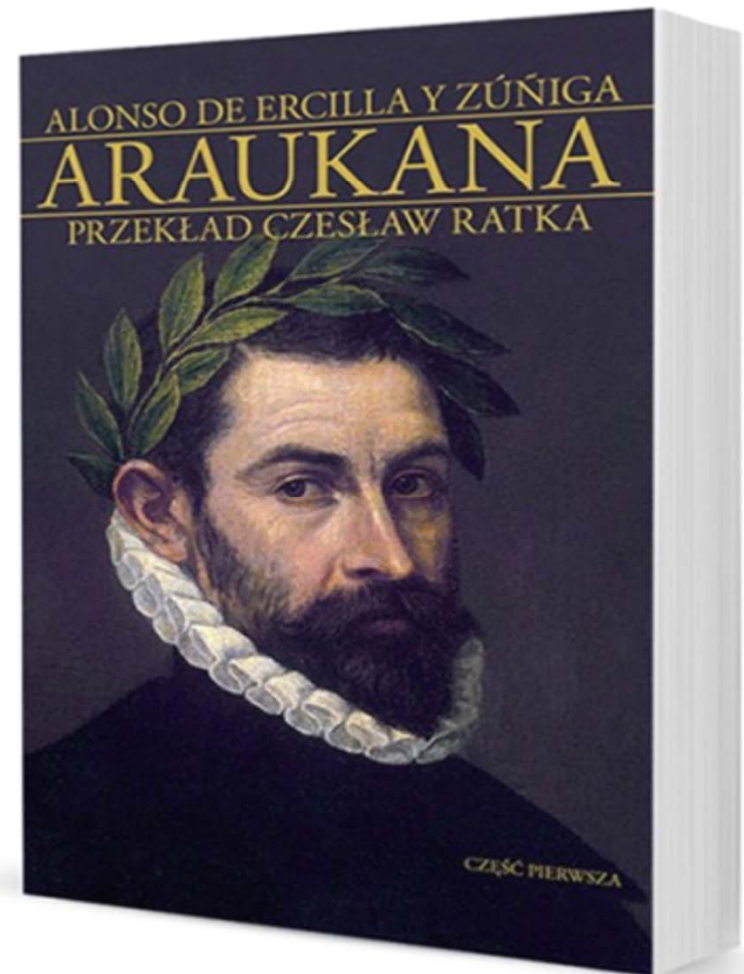

Araukana

Kraj: Chile

Kontynent: Ameryka Południowa

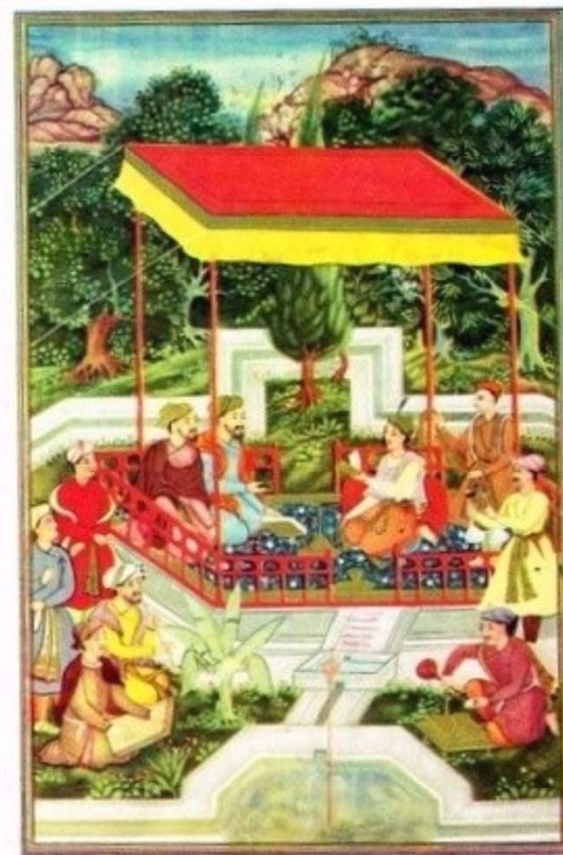
Szesnastowieczny hiszpański epos
bohaterski autorstwa Alonsa de Ercilla
y Zúñiga. Dzieło powstawało w latach
1569–89. Utwór opowiada o podboju
Chile przez hiszpańskich
konkwistadorów. Poemat składa się
z trzech części.
Został napisany oktawą.

Baśnie z tysiąca jednej nocy

Kraj: Arabia
Kontynent: Azja

Zbiór około 300 baśni, podań, legend, anegdot i opowieści zamkniętych w kompozycyjną ramę legendy o sułtanie Szachrijarze i jego żonie Szeherezadzie. Baśnie te są odbiciem wyobrażeń ludzi prostych na temat życia sfer wyższych, stąd naiwne opinie i opisy, pełne przesady, np. co do sutości posiłków

BAŚNIE Z 1001 NOCY

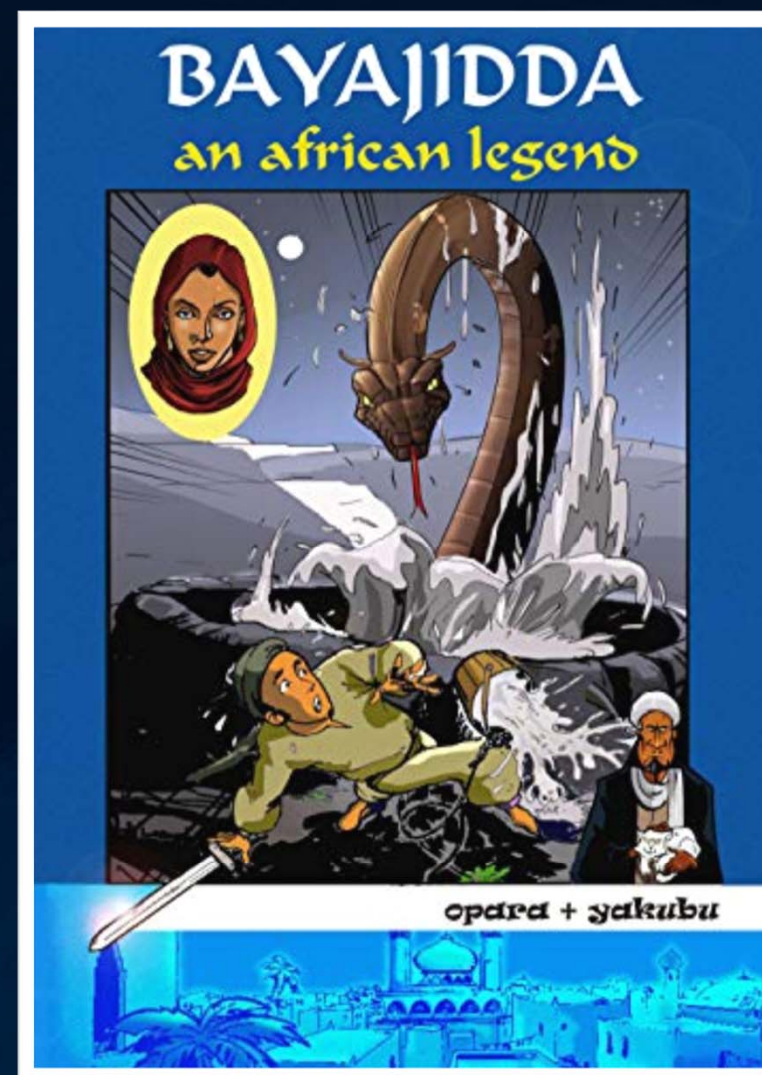
Bayajidda

Kraj: Nigeria

Kontynent: Afryka

Popularna legenda o młodym księciu Bayajidda, który opuścił swój dom w Bagdadzie i udał się do Afryki w poszukiwaniu przygody.

Po drodze stanął przed wieloma wyzwaniami, w tym pokonania podłego węża Sarki i zdobycia sympatii pięknej królowej Dauramy.

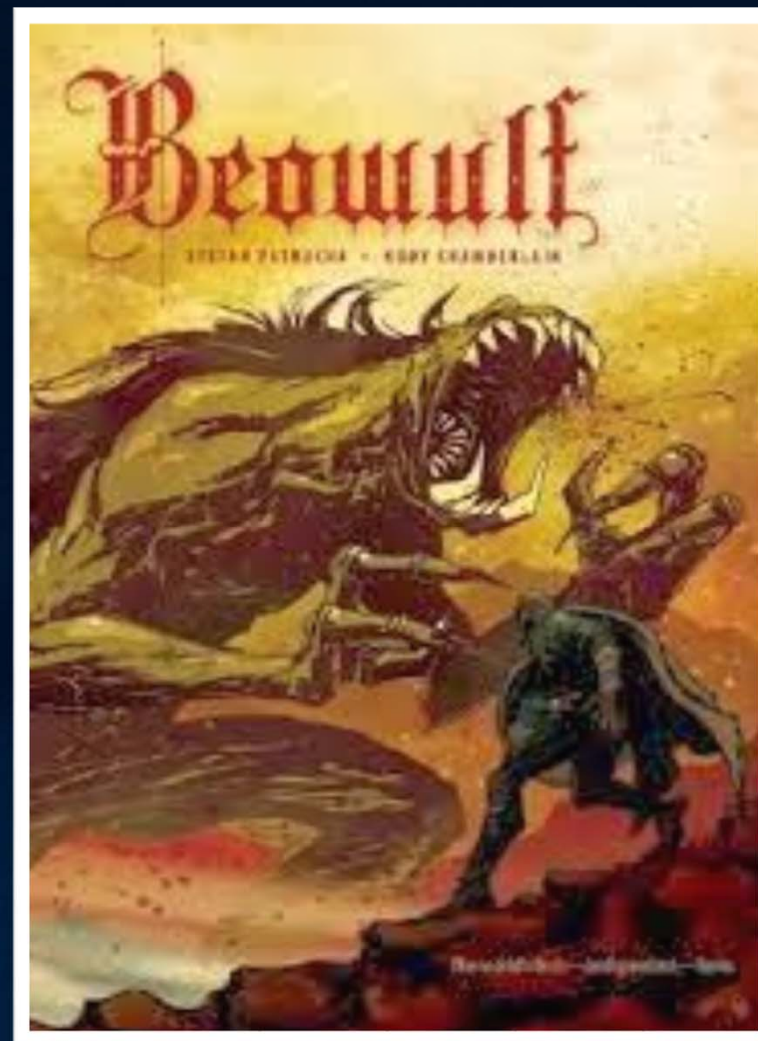

Beowulf

Kraj: Anglia

Kontynent: Europa

Epicki poemat heroiczny nieznanego autorstwa, będący jednym z najstarszych dzieł literatury staroangielskiej. Beowulf opisuje zarówno legendarne pradzieje Skandynawii oraz jej mitycznych bohaterów, jak i rzeczywiste postaci oraz wydarzenia.

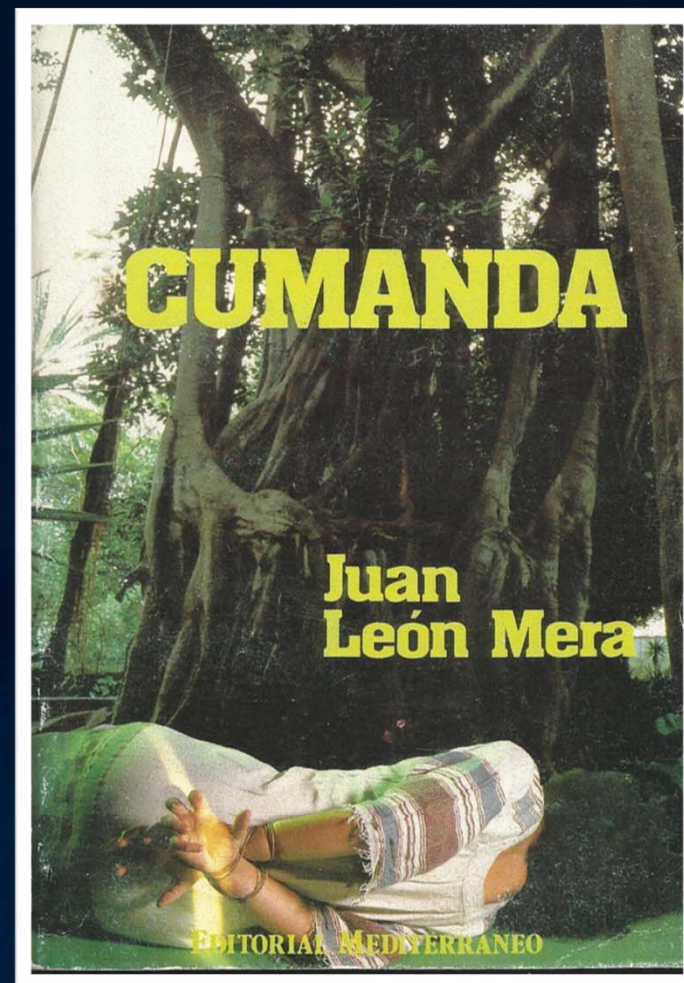

Cumanda

Kraj: Ekwador

Kontynent: Ameryka Południowa

Klasyczna powieść ekwadorska Juana Leóna Mery. Powieść została napisana w 1877 roku. Główny walor książki stanowiło miejsce akcji – dżungla amazońska, której tubylcy mieli inne obyczaje niż Indianie z Ameryki Północnej, o których do tej pory pisano.

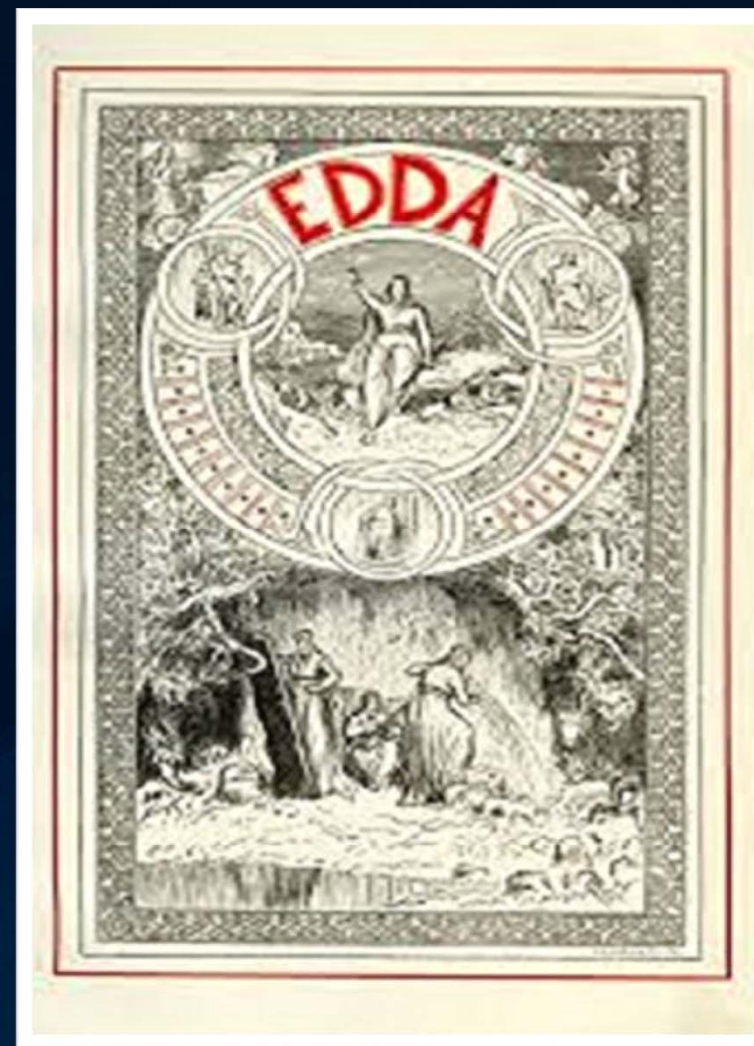

Edda

Kraj: Islandia

Kontynent: Europa

Najstarszy zabytek piśmiennictwa islandzkiego, datowany na IX wiek n.e. Składa się z 29 pieśni, z których 10 było poświęconych bogom (mityczne) oraz 19 poświęconym bohaterom i wojownikom. Wszystkie pieśni Eddy są anonimowe, prawdopodobnie ich autorzy powtórzyli tylko zasłyszane opowieści

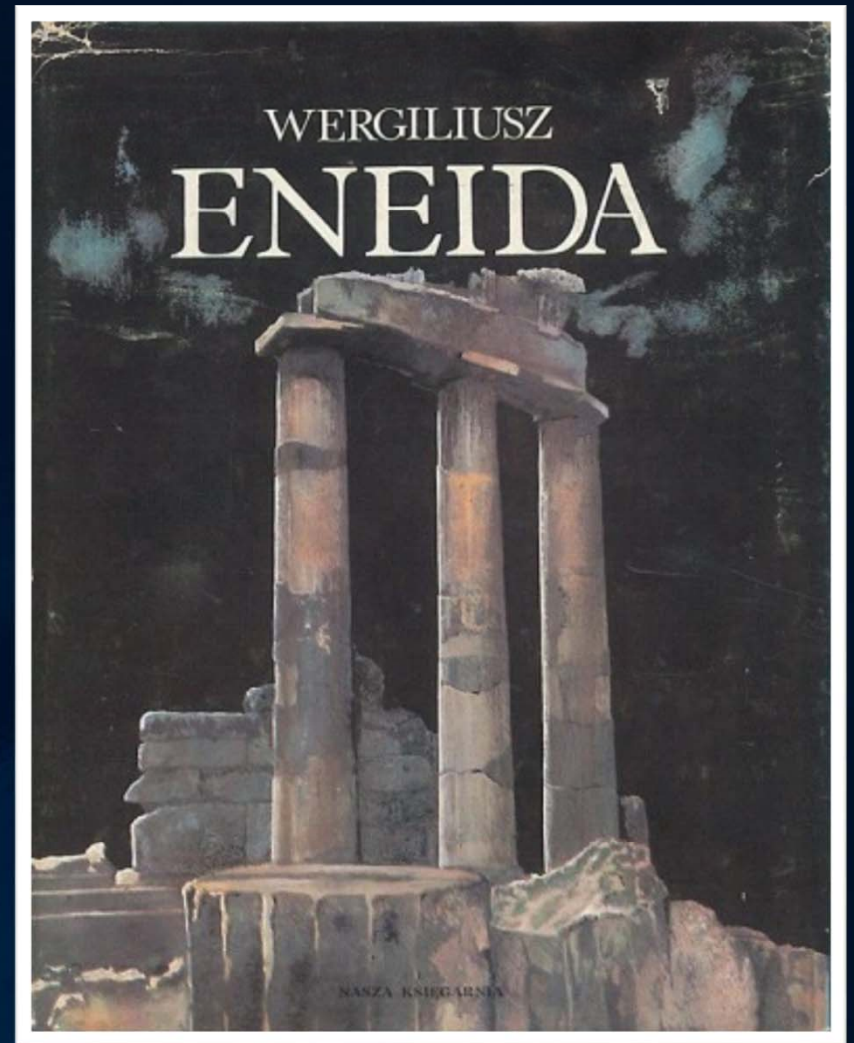

Eneida

Kraj: Włochy

Kontynent: Europa

Rzymski poemat epicki napisany przez Wergiliusza, opiewający w 12 księgach o łącznym rozmiarze 9892 wierszy dzieje Trojańczyka Eneasza, legendarnego protoplasty Rzymian. Akcja poematu obejmuje siedem lat od upadku Troi do osiedlenia się Eneasza w kraju rodzinnym jego przodka Dardanosa, czyli w Italii.

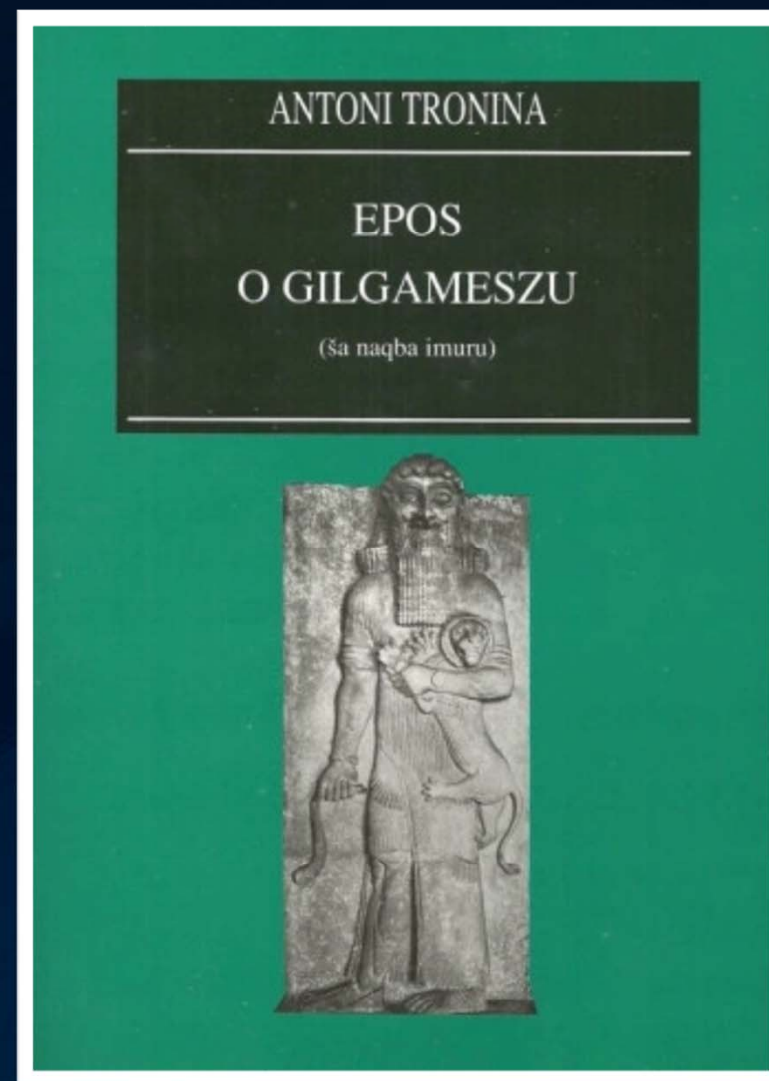

Epos o Gilgameszu

Kraj: Syria

Kontynent: Azja

Akadyjski epos opisujący poszukiwanie przez legendarnego Gilgamesza, władcę sumeryjskiego miasta Unug (akadyjskie Uruk), tajemnicy nieśmiertelności. Epos ten – zawierający między innymi opis potopu – powstał na kanwie wcześniejszych sumeryjskich opowieści o tym władcy.

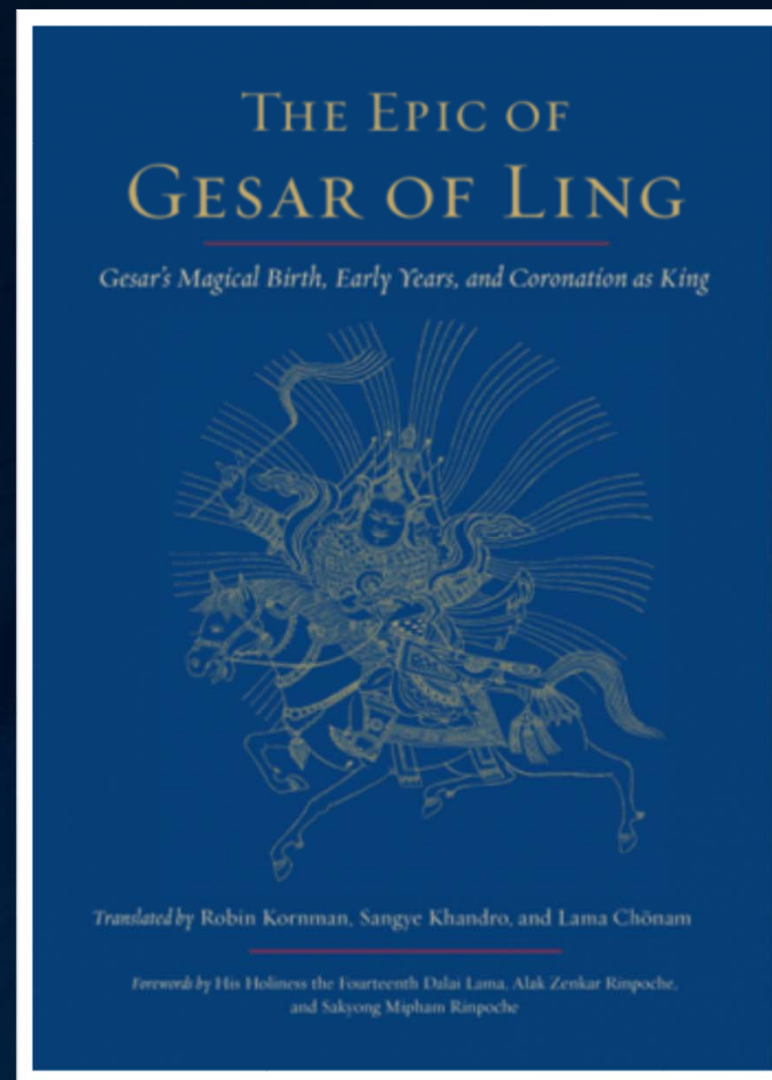

Epos o królu Gesarze

Kraj: Tybet

Kontynent: Azja

Poemat epicki Tybetańczyków, Mongołów i mniejszości Tu zamieszkujących zachodnie i północne Chiny. Uważany za ostatnią "żywą epopeję", jako że wśród Tybetańczyków i Mongołów znaleźć można ok. 140 pieśniarzy, mających w repertuarze tę balladę. Korzenie tego poematu sięgają początków buddyzmu tybetańskiego; zawiera ona również wiele alegorii do nauk buddyzmu Wadźrajany.

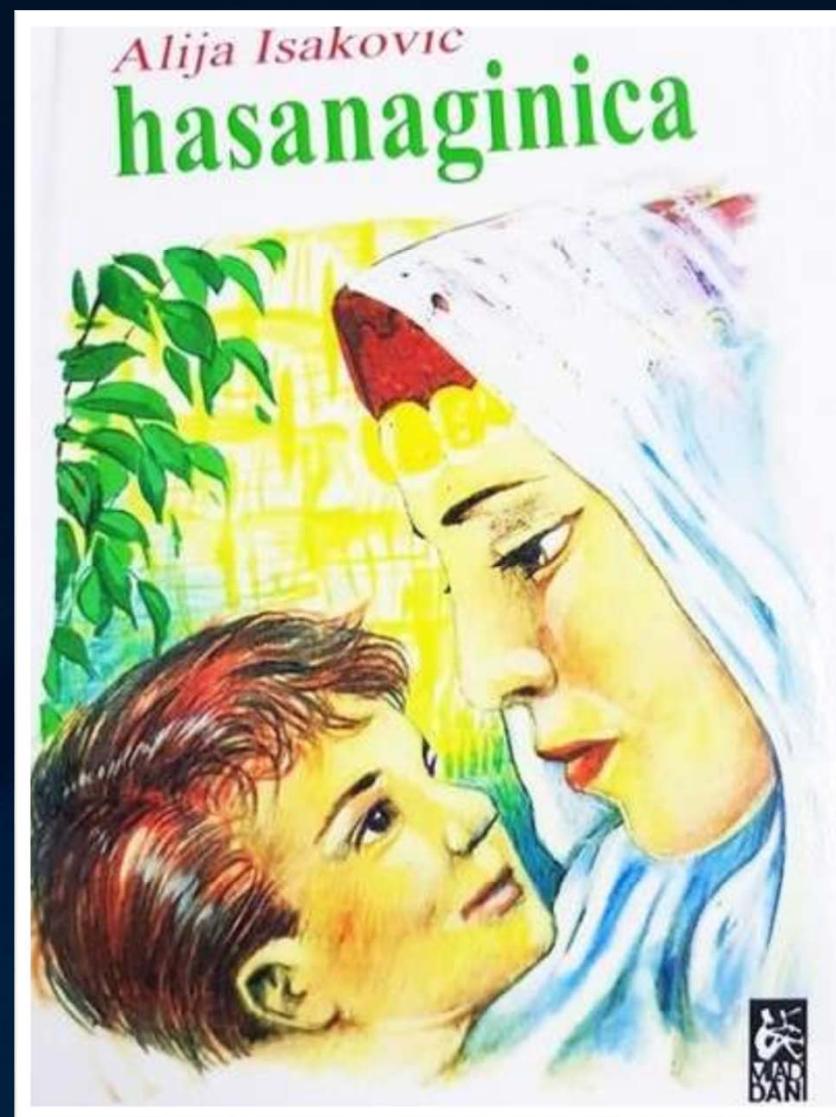

Hasanaginica

Kraj: Bośnia

Kontynent: Europa

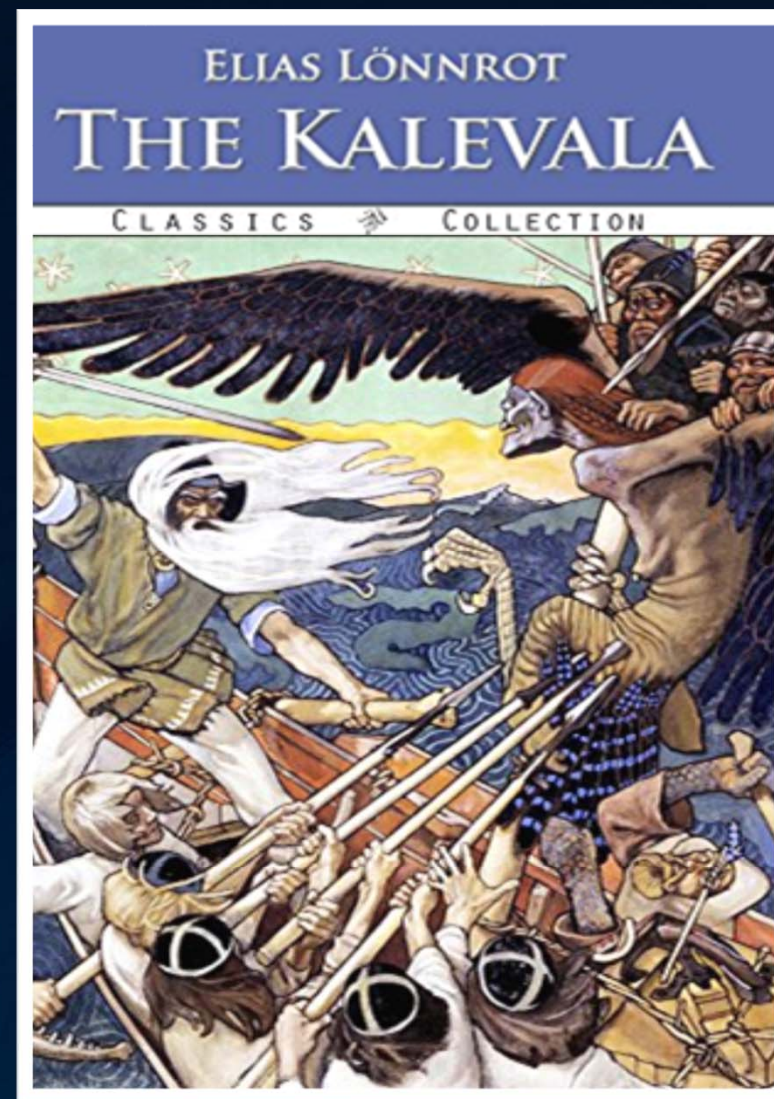
Bośniacka ballada ustna,
skomponowana w latach 1646–49 pod
patronatem rodziny Bey Bosniak
z regionu Imotskiego, która wówczas
była częścią bośniackiego pashaluq
i prawdopodobnie była powtarzana
z pokolenia na pokolenie, aż została
ostatecznie napisana
i opublikowana w 1774 roku.

Kalevala

Kraj: Finlandia
Kontynent: Europa

Poemat epicki składający się z pieśni ludowych (tzw. run) i legend z terenów Finlandii, Estonii, Karelii i innych terenów, zebranych i opracowanych w XIX wieku przez Eliasa Lönnrota. Kalevala przyczyniła się do budzenia świadomości narodowej, wyzwolenia Finlandii spod panowania Rosji i wywarła duży wpływ na współczesną kulturę i sztukę fińską.

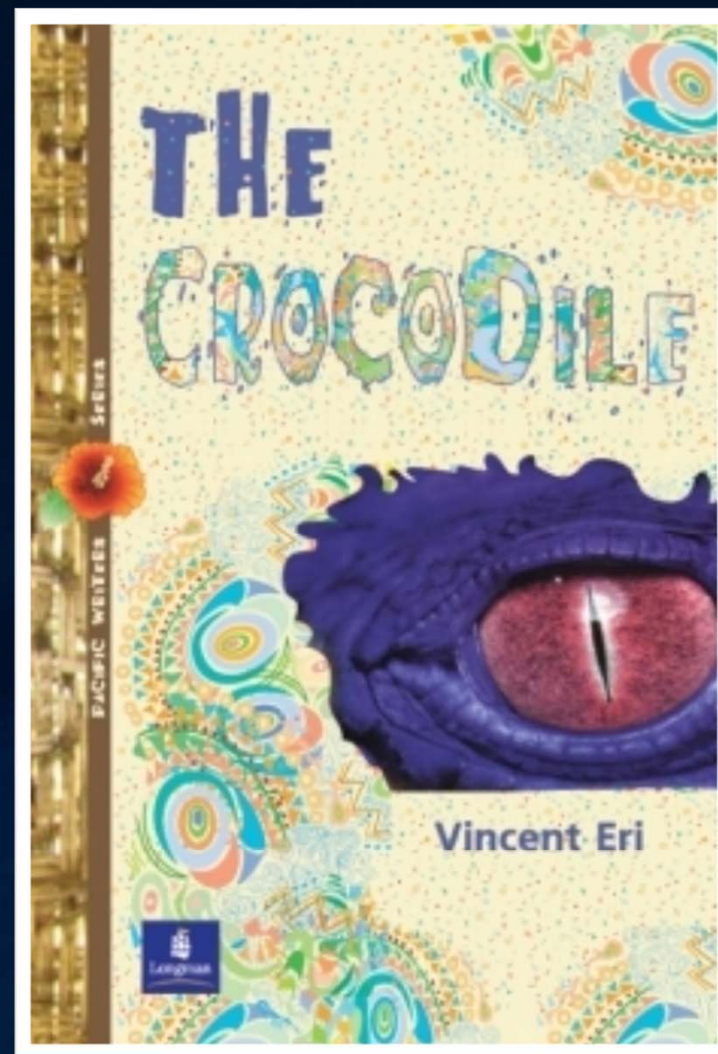

Krokodyl

Kraj: Nowa Gwinea

Kontynent: Oceania

Napisana przez polityka Vincenta Eri w 1970 rok, uważana jest za pierwszą lokalną powieść, wydaną poza granicami Papui – Nowej Gwinei. Akcja osadzona jest w okresie kolonialnym, a tytułowym Krokodylem są uznawani za najeźdźców Australijczycy – silni i trudni do pokonania.

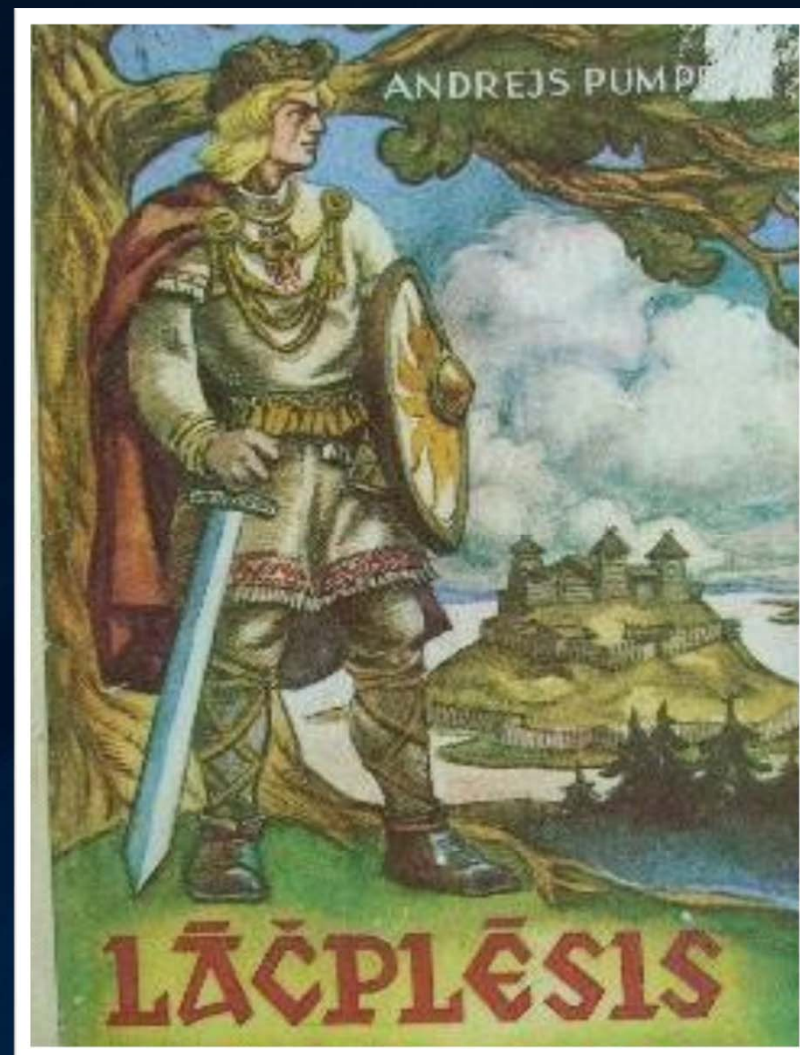
Lāčplēsis

Kraj: Łotwa

Kontynent: Europa

Oparty na legendach i wierzeniach ludowych poemat epicki autorstwa łotewskiego poety Andrejsa Pumpursa.

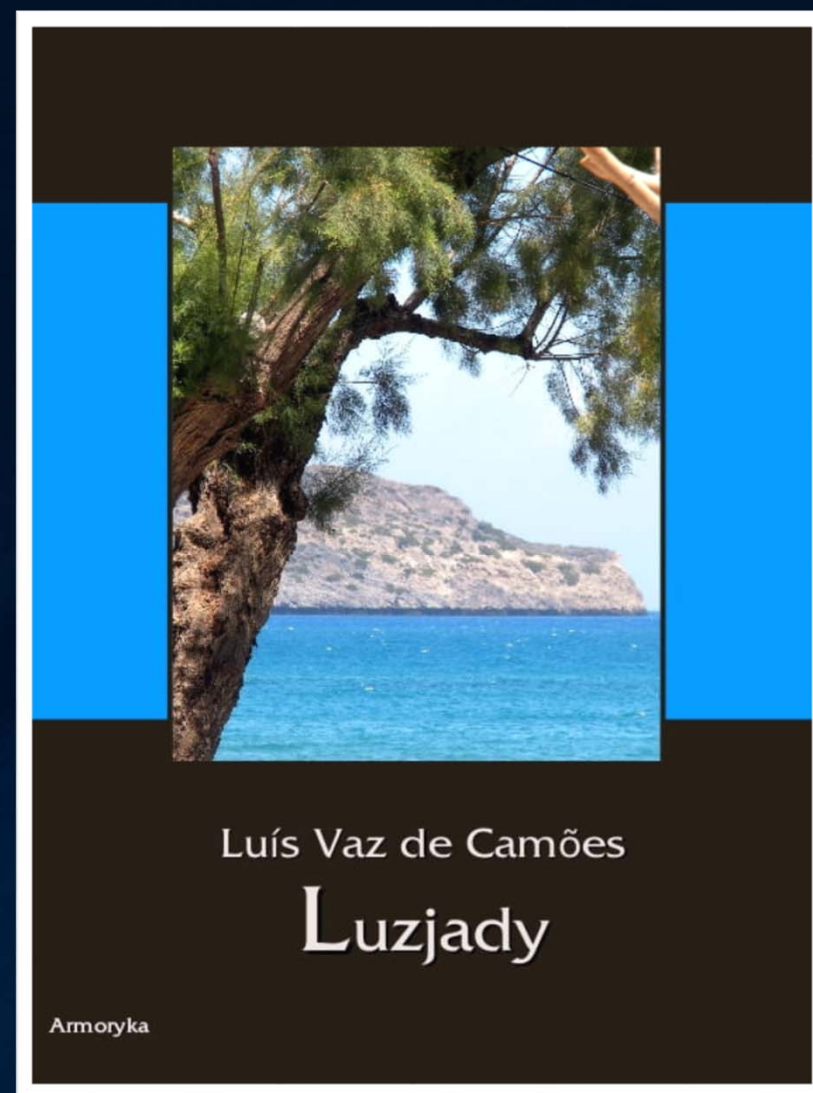
Opisuje życie legendarnego herosa Lāčplēsis, którego bogowie wybrali, by stał się bohaterem swego ludu. Jego imię oznacza "Niedźwiedziobójca", ponieważ jako młody chłopak zabił niedźwiedzia, rozrywając jego szczęki gołymi rękoma.

Luzjady

Kraj: Portugalia
Kontynent: Europa

Portugalski epos narodowy,
autorstwa Luísa Vaz de Camõesa,
opublikowany w 1572 roku. Utwór opowiada
o wyprawie Vasco da Gamy, która odbyła
się w latach 1497–1499
i przyniosła odkrycie drogi morskiej
do Indii. Tytuł utworu (Os Lusíadas) odnosi
się do antycznego plemienia Luzytan,
którego nazwa była ówczesnie traktowana
jako synonim Portugalczyków
i wskazuje na to, że właściwym
bohaterem eposu był cały naród.

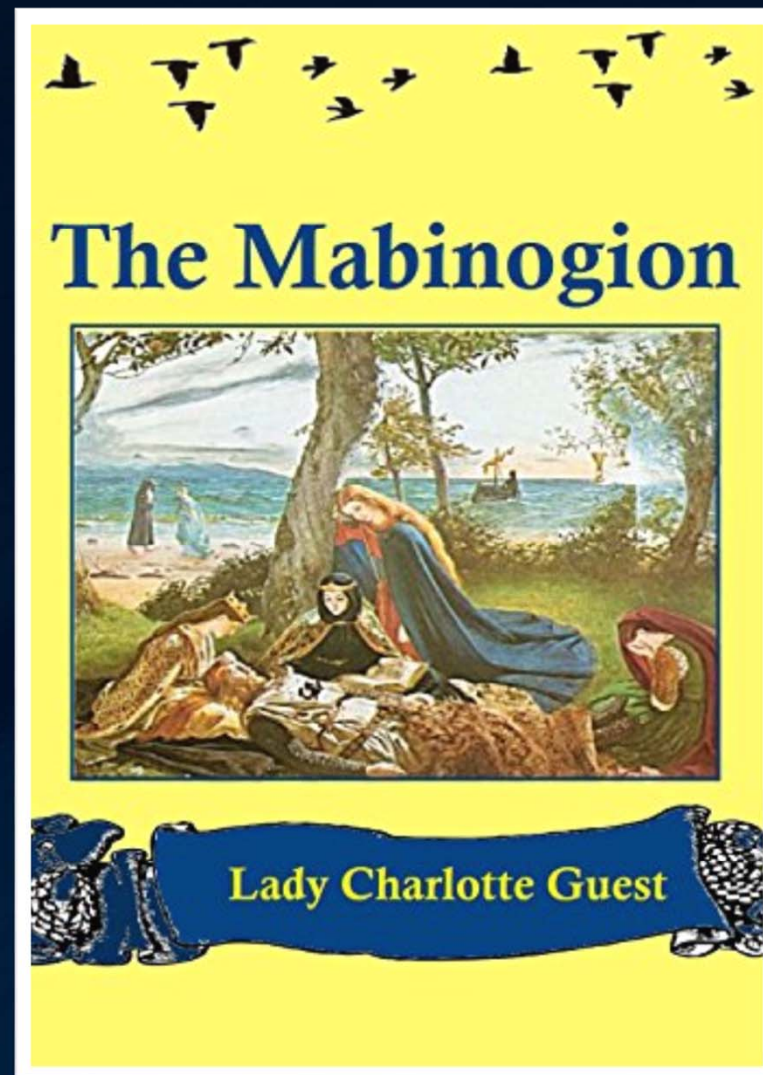

The Mabinogion

Kraj: Walia

Kontynent: Europa

Arcydzieło literatury celtyckiej. Mabinogion to cykl prastarych, średniowiecznych sag walijskich sięgających jednak w jeszcze głębszą przeszłość, bo aż do tradycji epoki żelaza. Domniemywa się wszakże, że zostały one spisane dopiero w latach 1000–1110.

Mahabharata

Kraj: Indie

Kontynent: Azja

Jeden z dwóch głównych hinduistycznych poematów epickich (obok Ramajany), znajdujący się w kategorii smryti i należący do głównych dzieł literatury indyjskiej. W hinduizmie nazywany jest piątą Wedą. Epos opowiada o historii starożytnych Indii. W jego skład wchodzi jedno z najważniejszych dzieł hinduizmu – Bhagawadgita.

ŚWIĘTE KSIĘGI, ŚWIĘTE TEKSTY

Vyāsa

Mahabharata
epos staroindyjski

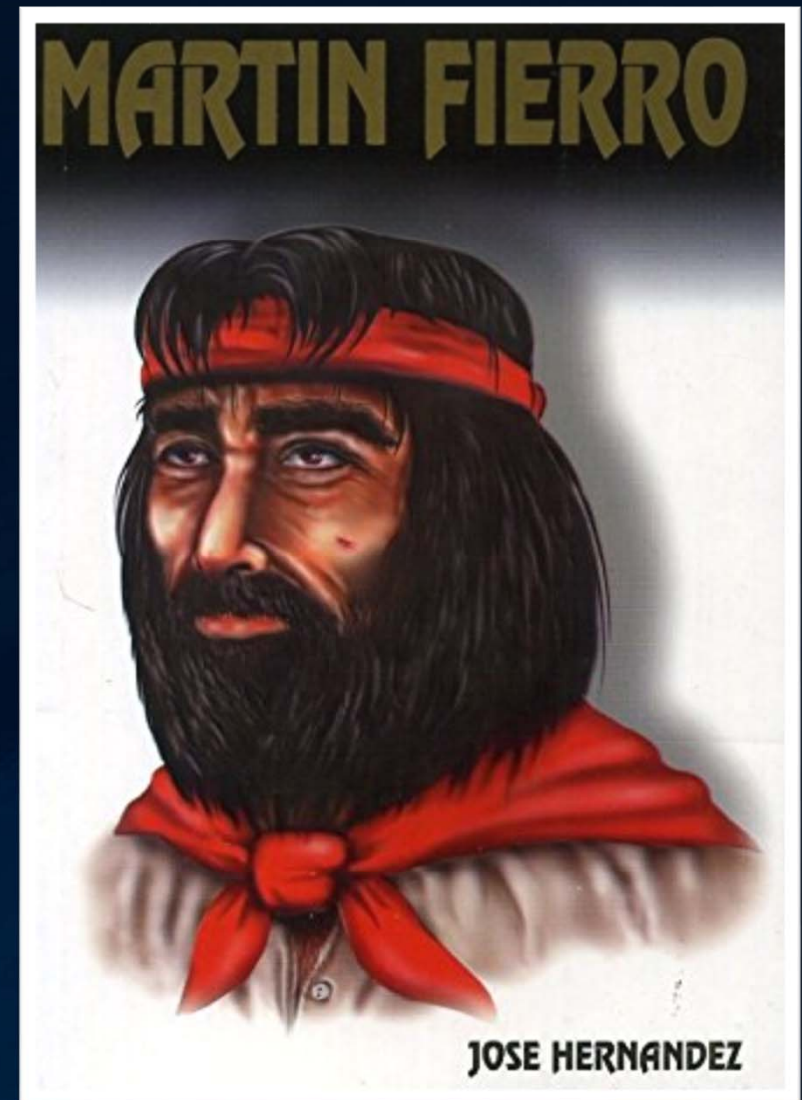
Armoryka

Martin Fierro

Kraj: Argentyna

Kontynent: Ameryka Południowa

Długi poemat narracyjny, kulminacja literatury gaucho, jest klasykiem, który przetrwał w tradycji ustnej, nie tylko w Argentynie, ale w całym latynoskim środowisku kulturowym. To egzaltacja z epickim wydźwiękiem postaci gaucho, buntownika i kłótliwego, płotnika i bandyty, prawdziwego centrum tego typu literatury popularnej.

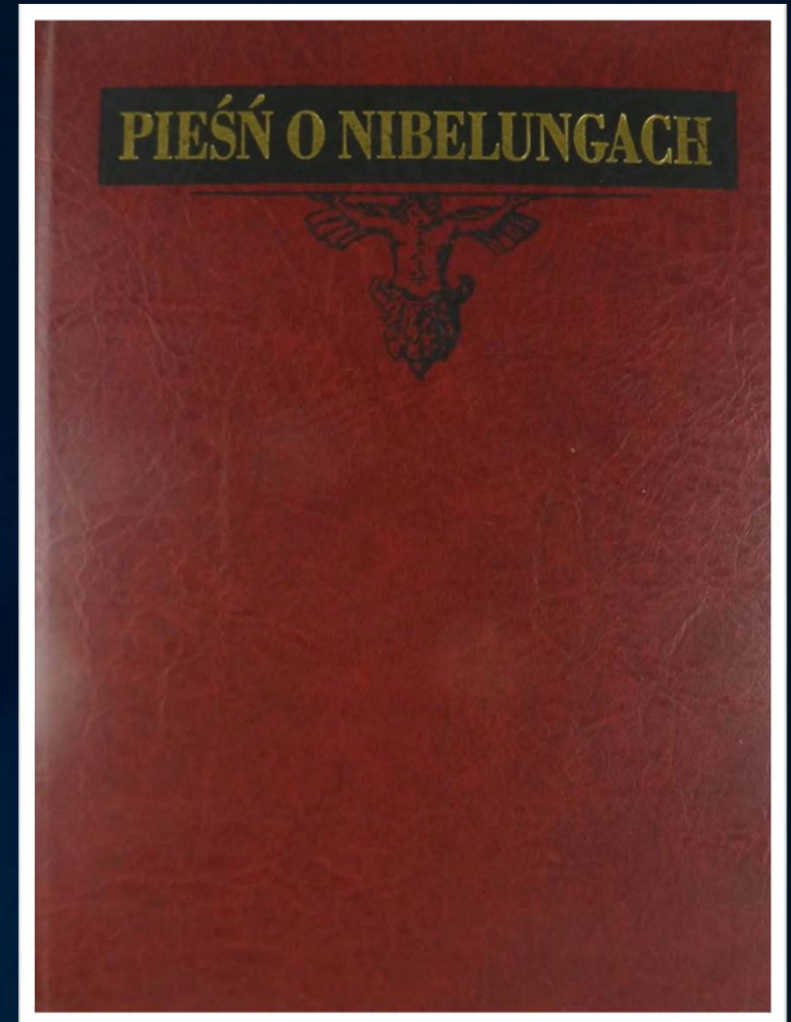

Pieśń o Nibelungach

Kraj: Niemcy

Kontynent: Europa

Średniowieczny germański epos
bohaterski, napisany ok. 1200 roku
przez nieznanego, autora pochodzącego
prawdopodobnie z okolic Pasawy, który
opierał się na opowieściach zawartych
w Eddach, Sadze rodu Wölsungów
i Sadze o Dytryku. Wiele z wątków tego
eposu wykorzystał później tworząc
własne uniwersum J.R.R Tolkien

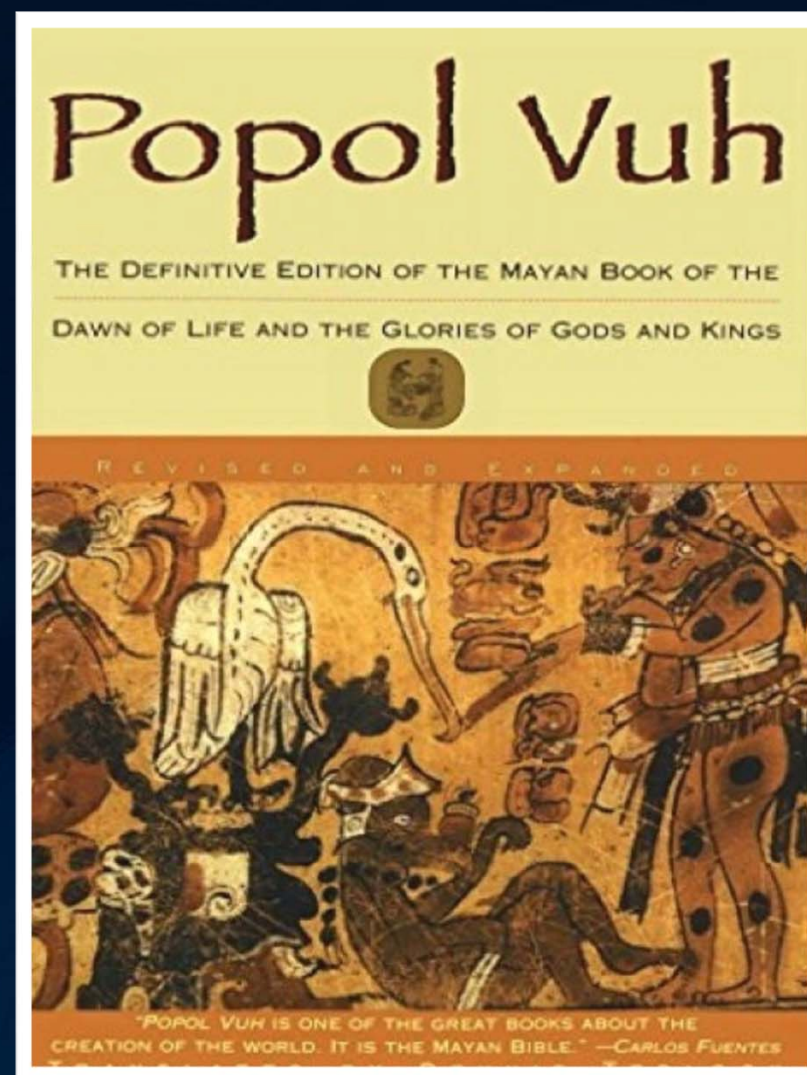

Popol Vuh

Kraj: Gwatemala

Kontynent: Ameryka Północna

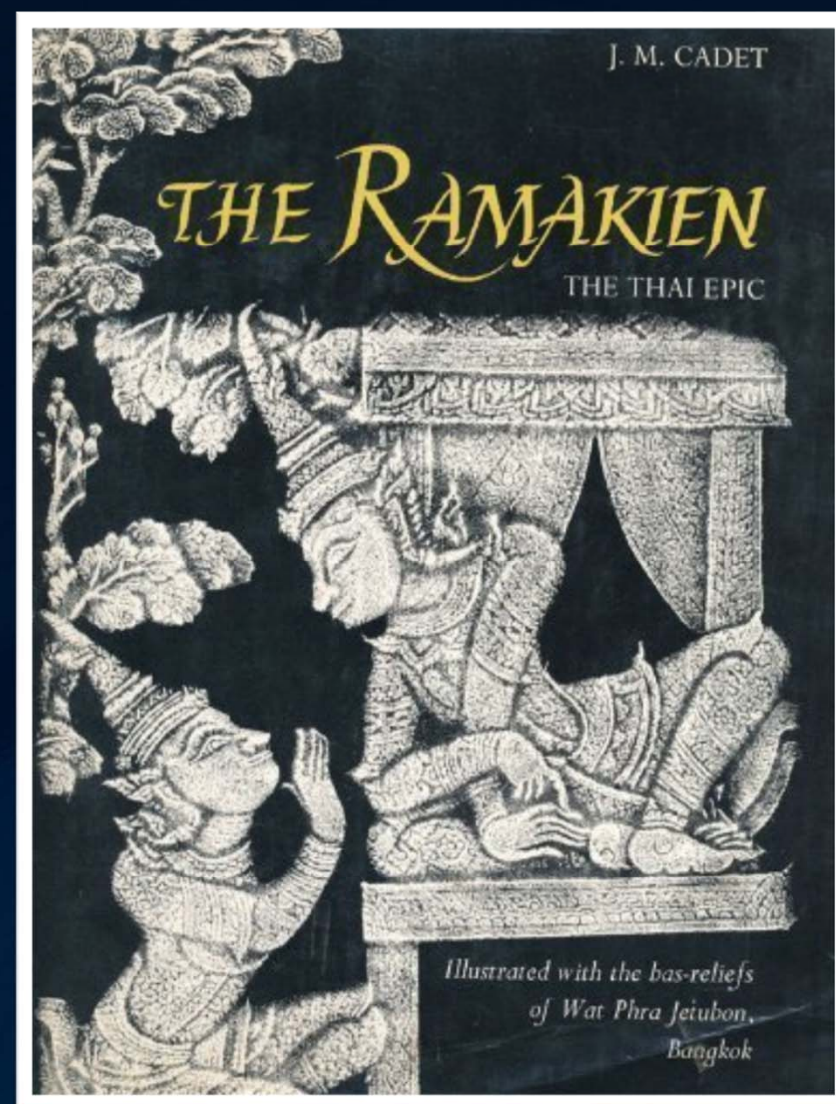
Święta księga narodu Kicze, należącego do cywilizacji Majów i zamieszkującego tereny dzisiejszej Gwatemali. Księga została napisana między 1554 a 1558 przez jednego lub więcej anonimowych autorów. Będąca bezcennym zabytkiem literatury prekolumbijskiej Popol Vuh to poetycka opowieść, zawierająca zarówno elementy historii, jak i mitologii narodu Kicze.

Ramakien

Kraj: Tajlandia
Kontynent: Azja

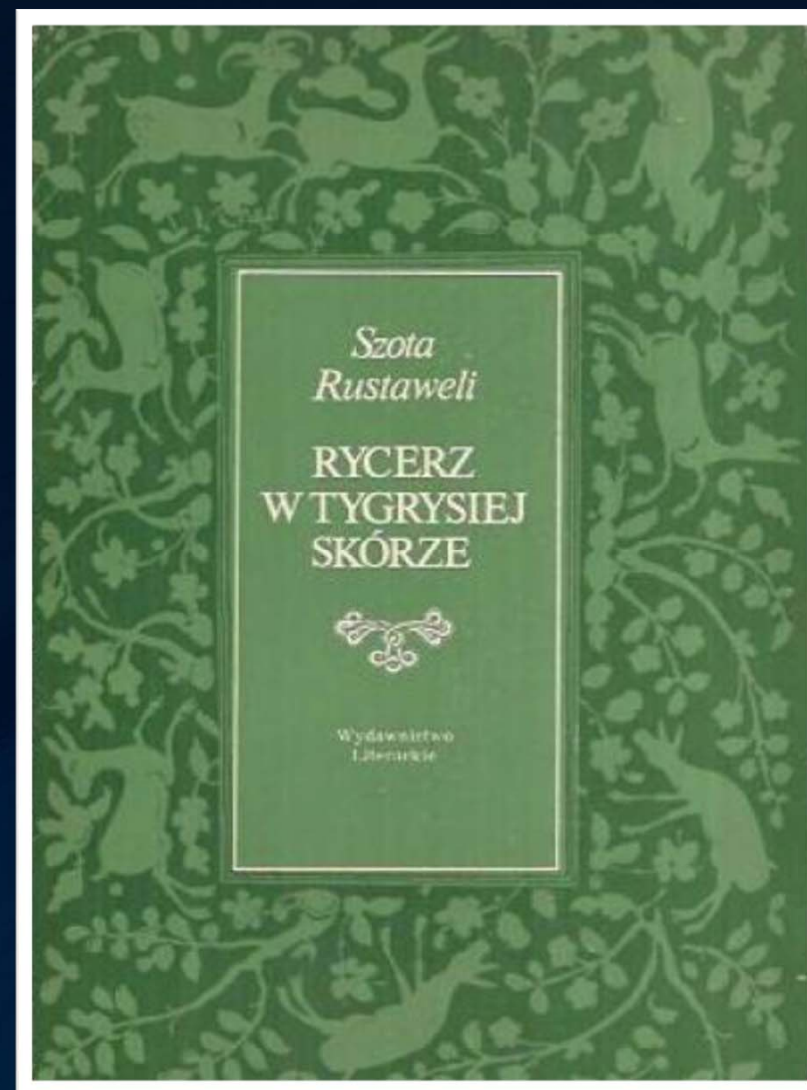
Tajski epos narodowy, oparty na indyjskiej Ramajanie. Wiele starszych tekstów zostało zniszczonych w czasie zniszczenia Ayutthayi przez Birmańczyków w roku 1767. Obecnie istnieją trzy wersje, najstarsza spisana na zlecenie króla Ramy I, następna za czasów jego syna Ramy II. Opowieści z tego utworu są kanwą tradycyjnych tajskich przedstawień teatralnych.

Rycerz w tygrysiej skórze

Kraj: Gruzja
Kontynent: Azja

Średniowieczny gruziński epos narodowy, którego autorstwo tradycyjnie przypisuje się Szocie Rustawelemu. Rycerz w tygrysiej skórze zawiera wiele elementów oddalających go od typowej twórczości średniowiecznej i zbliżających do literatury renesansowej. Poemat opowiada dzieje walk Tariela i Awtandila o wyzwolenie uwięzionej królewny Nestan-Daredżan, osadzonych w barwnej scenerii krajów Azji.

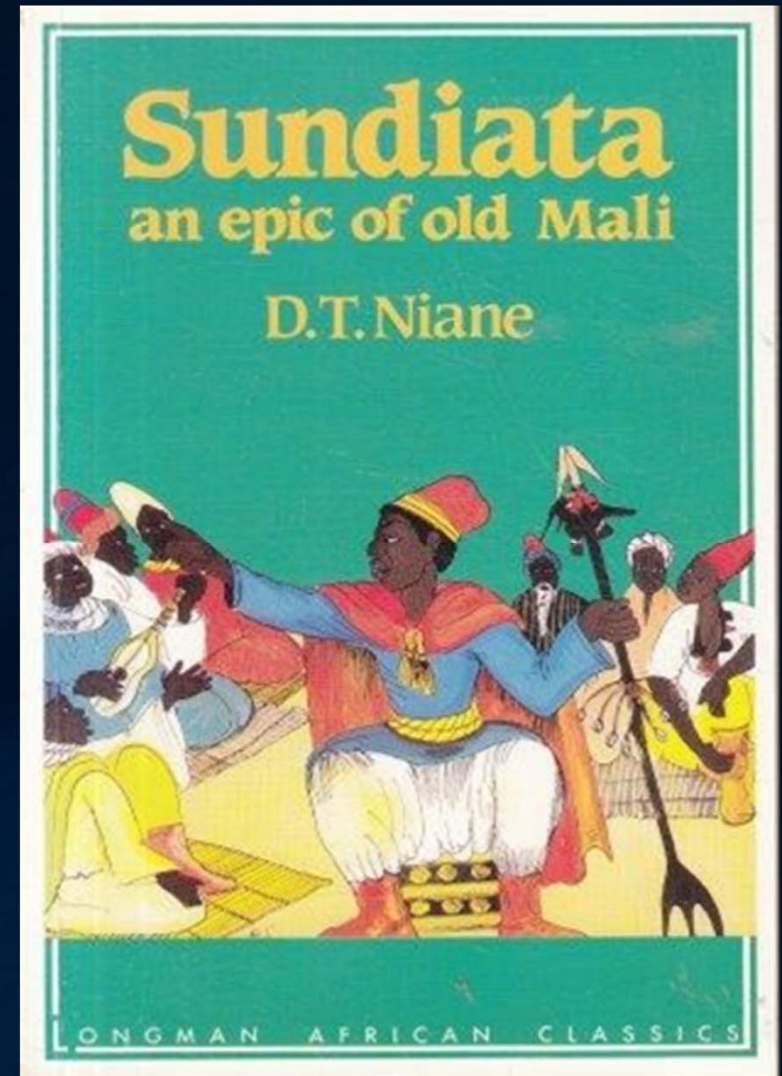
Sundiata Keita

Kraj: Mali

Kontynent: Afryka

Epos Sundiaty opowiadany jest przez griota (gawędziarza i opiekuna historii) Djeli Mamadou Kouyaté.

Zaczyna on od szczegółów dotyczących przodków Sundiaty, gdyż siła historii jest ważna w opowieści o człowieku, którego zwycięstwo stworzyło Imperium Mali.

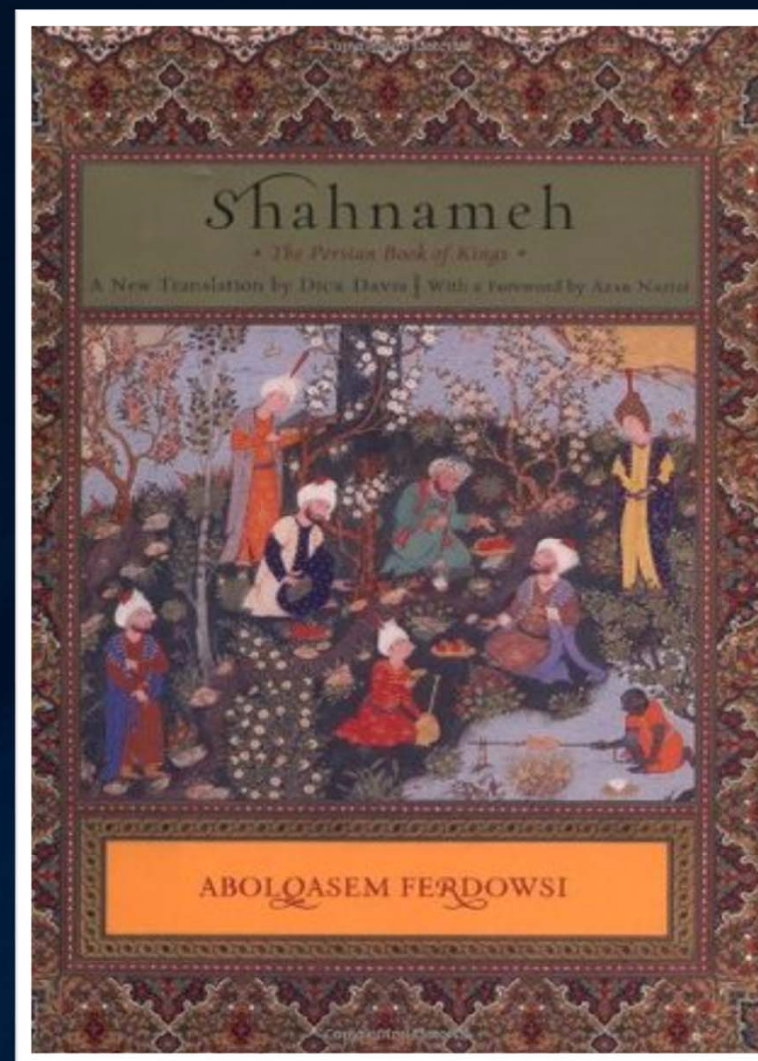

Szahname

Kraj: Iran

Kontynent: Azja

Perski epos narodowy autorstwa Ferdousiego (940 – 1020 albo 1025), opowiadający tradycyjną historię Iranu od stworzenia świata do upadku dynastii Sasanidów. Szahname "wyrosła z najstarszych i najtrwalszych tradycji Irańczyków; jej kształt jest wynikiem wielowiekowego procesu przetwarzania tradycji narodowej, cyklizacji starych podań i legend o bohaterach".

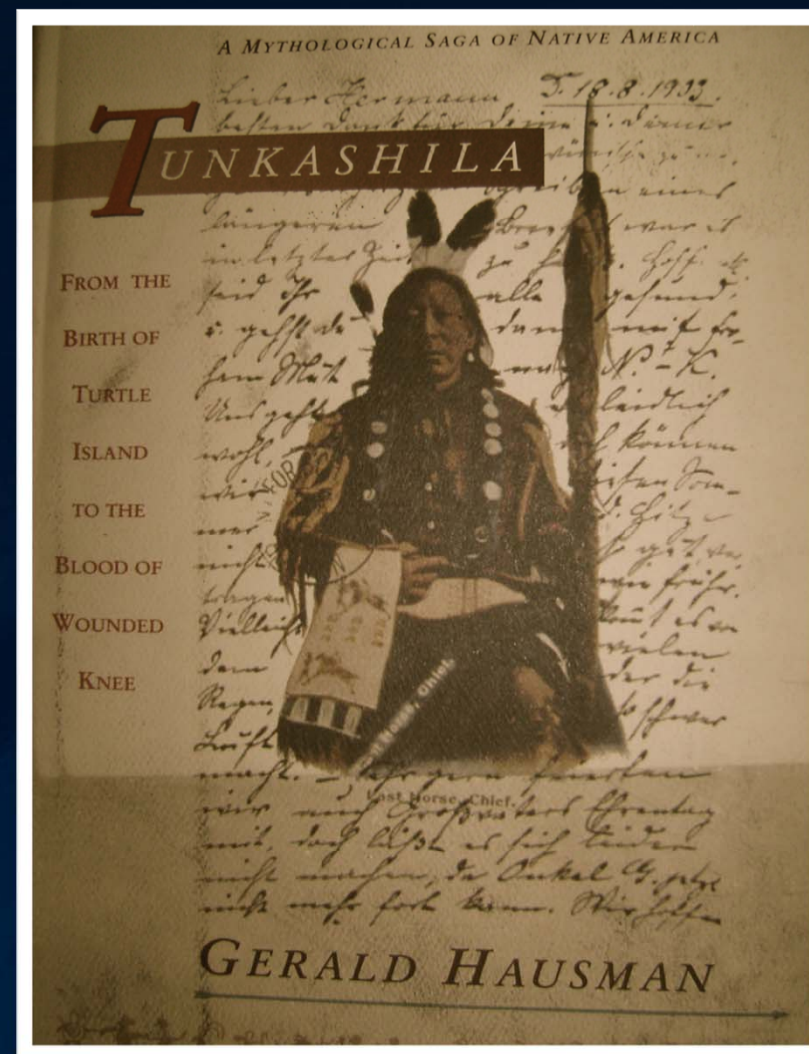

Tunkashila

Kraj: USA

Kontynent: Ameryka Północna

Tunkashila, co w Lakocie oznacza „dziadka”, to epicka opowieść o rdzennej Ameryce opowiadana oczami Indian. Narrator z południowego zachodu, Gerald Hausman, wykorzystując jako inspirację dzieła antyczne, takie jak Metamorfozy Owidiusza i Stary Testament, skonstruował obszerną narrację opowiadającą sagę o dziedzictwie Indian amerykańskich.

Dziękujemy za uwagę!

Zespół
Miejskiego Projektu
Szkoła Otwarta i Tolerancyjna